

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี วีระประเสริฐ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงสนพระราชหฤทัยในการอ่านและแปลจารึกภาษาโบราณซึ่งมีประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดี และทรงมีพระราชประสงค์ที่จะทรงศึกษาให้ลึกซึ้งซึ่งเป็นการส่วนพระองค์ตั้งแต่ยังทรงศึกษาระดับปริญญาตรีที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล จึงได้จัดให้ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระริน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านจารึกภาษาตะวันออกไปถวายพระอักษรเป็นพิเศษ และต่อมาได้กราบบังคมทูลถวายคำแนะนำให้ทรงศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังนั้นหลังจากที่ทรงจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงเสด็จเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งจัดสอนโดยภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระริน เป็นพระอาจารย์ที่ปรึกษา

ทรงเป็นนักศึกษาที่มีพระราชจริยาวัตรงดงาม

ขณะที่ทรงศึกษาอยู่ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชภารกิจที่หนักมาก เพราะทรงศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่ มหาวิทยาลัยศิลปากรและที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพร้อมๆกัน นอกจากนี้ยังทรงมีพระราชภารกิจด้านอื่น ๆ ที่ทรงต้องปฏิบัติเพื่อประเทศชาติในเวลาเดียวกันด้วย แต่อย่างไรก็ตาม พระองค์ได้เสด็จฯ มาทรงพระอักษรที่มหาวิทยาลัยศิลปากรเสมอๆ และเสด็จเข้าห้องทรงเรียนก่อนเวลาด้วย จะทรงขาดเรียนเมื่อทรงมีพระราชภารกิจอื่นๆที่จำเป็นจริงๆเท่านั้น และเมื่อทรงขาดเรียนก็ทรงพระวิริยะอุตสาหะเรียนด้วยพระองค์เอง จากเทปคำบรรยายและจากสำเนาเอกสารคำบรรยายที่พระสหายช่วยกันรวบรวมและส่งขึ้นไปทูลเกล้าฯ ถวาย การขาดเรียนนั้น จึงมิได้เป็นอุปสรรคหรือเป็นปัญหาต่อการศึกษาของพระองค์ท่านแต่ประการใดเลย ทรงส่งการบ้านและรายงานตรงเวลาหรือก่อนเวลาที่พระอาจารย์กำหนดไว้เสมอ

ในขณะที่ทรงเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มิได้ทรงถือพระองค์ ทรงปฏิบัติพระองค์เช่นเดียนักศึกษาคนอื่นๆ เช่น ทรงร่วมพิธีไหว้ครูจารึกที่ภาควิชาภาษาตะวันออกจัดขึ้น และทรงร่วมฝึกทำสำเนาจารึกและเสด็จฯ ศึกษาณสถานี่ตามข้อบังคับของรายวิชา นอกจากนี้ยังทรงมีพระราชจริยาวัตรอันงดงามเป็นที่ประทับใจแก่บรรดาพระอาจารย์ พระสหายและข้าราชการในมหาวิทยาลัยศิลปากรเสมอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ วิราพร พระอาจารย์ผู้ถวายพระอักษรวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้เล่าถึงความประทับใจในพระราชจริยาวัตรอันงดงามในพระองค์ท่านไว้ว่า

ชั่วโมงที่ข้าพเจ้าสอนอยู่ต่อจากวิชาที่ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ
ดิศกุล ทรงสอนซึ่งมีการฉายสไลด์ ต้องปิดมู่ลี่และกางจอฉาย เมื่อข้าพเจ้าเปิดประตูห้องเข้า
สอน ภาพประทับใจก็คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงพระดำเนินไปทรงเปิดมู่ลี่และทรง
ช่วยเหลือจนฉายก่อนคนอื่นๆ และพระสหายก็ช่วยกันจัดห้อง เปิดไฟ เสร็จแล้วจึงประทับนั่ง
แถวหน้า พระองค์ทรงปฏิบัติเช่นนี้ทุกครั้ง นับเป็นภาพที่ประทับใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็น

รองศาสตราจารย์กรรมการ วิมลเกษม หัวหน้าภาควิชาภาษาตะวันออกคนปัจจุบันซึ่งเป็นพระสหายร่วมชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยศิลปากรได้เล่าถึงความประทับใจในพระองค์ท่านว่า

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงทักทายหรือเล่าเรื่องต่างๆพระราชทานแก่พระสหายร่วมชั้นเรียนเสมอๆ และทรงมีขนิมมาพระราชทานด้วยในการทรงเรียนนั้น พระองค์ทรงให้ความสำคัญต่อการเรียนมาก จะเห็นได้จากในช่วงที่อาจารย์กำหนดให้นักศึกษานำเสนอรายงานการค้นคว้า และพระองค์ท่านก็ทรงมีพระราชภารกิจ แต่เมื่อเสร็จจากพระราชภารกิจแล้วแม้จะเหลือเวลาไม่มากนัก ก็จะเสด็จมาร่วมฟังพระสหายนำเสนอผลการค้นคว้าด้วย ทำให้พระสหายผู้กำลังรายงานอยู่น่าสนใจเกิดอาการตื่นเต้นและดีใจเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้รายงานถูกๆผิดๆไปบ้าง

นอกจากนี้บรรดาพระสหายร่วมชั้นเรียนท่านอื่นๆยังได้เล่าถึงความประทับใจในพระมหากรุณาธิคุณในพระองค์ท่านไว้ว่า

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นต่อพระสหายเสมอ ถ้าพระองค์ท่านทรงมีหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและพระสหายร่วมชั้นเรียนไม่มีและหาซื้อในเมืองไทยไม่ได้ ถ้าสั่งซื้อจากต่างประเทศก็ต้องใช้เวลาและราคาแพงมาก พระองค์ก็พระราชทานหนังสือของพระองค์ให้พระสหายนำไปถ่ายเอกสารมาใช้กัน หรือถ้าทรงพบว่าพระสหายคนใดไม่ค่อยเข้าใจในการเรียน ก็

ทรงพระเมตตาช่วยเหลือ เช่นเคยพระราชทานลายพระหัตถ์เขียนด้วยอักษรเทวนาครี อักษรเขมรและอักษรไทย เป็นชื่อเดือนในจารึกเขมรให้กับพระสหายคนหนึ่ง เมื่อทรงประจักษ์ว่าเขาคงจะไม่ค่อยจะเข้าใจนัก

ยิ่งไปกว่านั้นยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณช่วยเหลือเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนให้มีโอกาสได้เรียนหนังสือด้วย ขณะเสด็จฯ มาทรงพระอักษรที่มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกวันศุกร์และวันเสาร์ ได้ทรงสังเกตเห็นว่ามีเด็กหญิงคนหนึ่งมาเฝ้ารับเสด็จฯ ทุกวันศุกร์ จึงได้รับสั่งถาม และทรงรับทราบว่าเป็นเด็กคนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะอยู่กับตายายซึ่งยากจนมาก

พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้พระอาจารย์ที่ปรึกษาคือศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระริน ช่วยหาที่เรียนให้ และให้ช่วยเหลือต่างพระเนตรพระกรรณ พร้อมทั้งพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆด้วย พระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นนี้ช่วยชี้นำให้บรรดาอาจารย์ นักศึกษา รวมทั้งข้าราชการมหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมมือกันจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการศึกษาขึ้นทุกเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสที่ทรงสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาจารึกภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อพระราชทานเป็นทุนการศึกษาแก่เยาวชนผู้ขาดทุน ตามพระราชอัธยาศัย ซึ่งพระองค์ท่านได้พระราชทานชื่อทุนว่า “ทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ” ต่อมาด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกหลายท่าน กองทุนนี้ได้ขยายตั้งขึ้นเป็นมูลนิธิเพื่อส่งเสริมการศึกษา และได้รับพระราชนุญาตให้ใช้ชื่อว่า “มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ” ตามชื่อกองทุนเดิมที่ได้พระราชทานไว้ ปัจจุบันมูลนิธินี้สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่เยาวชนเป็นจำนวนมาก อันเนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณในพระองค์ท่านเป็นปฐม

พระอัจฉริยภาพในการศึกษาที่มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระอัจฉริยภาพเด่นชัดด้านจารึกภาษาตะวันตกมาก่อนที่จะเสด็จเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระหว่างที่ทรงศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากได้ทรงเรียนภาษาเขมรกับศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคสกุลแล้ว ยังได้ทรงเรียนพิเศษภาษาเขมรโบราณและภาษาสันสกฤตในจารึก กับศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระรินด้วย ในการเรียนพิเศษนั้น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี ได้ถวายสำเนาจารึกภาษาเขมรโบราณที่พบใหม่จากปราสาทพนมวัน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจารึกที่ยังไม่มีใครอ่านและแปลมาก่อนเลย ให้ทรงทดลองอ่านและแปลข้อความ และทั้งๆที่เป็นการอ่านและแปลจารึกภาษาตะวันตกออกโบราณครั้งแรก ก็ทรงอ่านและแปลข้อความได้ความหมายถูกต้อง เป็นที่ชื่นชมยกย่องของพระอาจารย์ผู้ถวายพระอักษรและนักวิชาการด้านจารึกภาษาตะวันตก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงนิพนธ์ผลการอ่านและแปลจารึกดังกล่าวเป็นบทความภาษาไทย เรื่อง จารึกปราสาทพนมวัน และบทความภาษาฝรั่งเศสเรื่อง Une nouvelle inscription de Prasad Bnam Van ซึ่งกรมศิลปากรได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตนำ บทความทั้งสองภาษานี้พิมพ์เผยแพร่ในภาคผนวกของหนังสือ เรื่อง **แบบศิลปะในประเทศไทย** ที่จัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสเปิดนิทรรศการพิเศษ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๐ ต่อมาธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ได้ัญเชิญมาพิมพ์ไว้ในหนังสือเรื่อง **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทุลกระหม่อมน้อยของเรา** ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ปีพ.ศ. ๒๕๒๑ ด้วย นอกจากนี้ยังได้ทรงอ่านและแปลจารึกที่พบใหม่จากการบูรณะปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ อีกหลายหลักด้วย

ต่อมาเมื่อเสด็จเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาจารึกภาษาตะวันตก ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระอัจฉริยภาพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทางด้านการศึกษา ก็เป็นที่ประจักษ์ชัดมากยิ่งขึ้น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระริน ซึ่งเป็นทั้งพระอาจารย์ที่ปรึกษา และพระอาจารย์ผู้ถวายพระอักษร ได้กล่าวถึงพระปรีชาญาณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไว้อีกว่า

ทรงเป็นนักศึกษาที่ปราดเปรื่อง ทรงทำคะแนนได้ดีเยี่ยมเกือบทุกวิชา ถ้าทรงสงสัยจะรับสั่งถามเสมอ ทรงตั้งคำถามแบบผู้มีความรู้ ซึ่งในบางครั้งพระอาจารย์ที่ถวายพระอักษรในวิชานั้นๆก็ไม่สามารถที่จะกราบบังคมทูลตอบคำถามอย่างละเอียดได้ทันที ต้องขอพระราชทานพระราชนุญาตไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมก่อน คำถามของพระองค์ก็มีประโยชน์และถูกต้องเหมาะสมกับการศึกษาในระดับปริญญาโท ที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความคิดเกือบเท่าเทียมผู้สอน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ค้นคว้า ไม่ควรเป็นการเรียนแบบฟังคำบรรยายจากผู้สอนแต่อย่างเดียว พระองค์ท่านทรงพระปรีชาสามารถ ทรงมีพระดำริเป็นของพระองค์เอง และพระดำริของพระองค์ก็มีประโยชน์ต่อวิชาการนั้นๆมากมายทีเดียว.....

นอกจากนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพัฒน์ ประพันธ์วิทยา พระอาจารย์ที่ถวายพระอักษรวิชาไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต ได้กล่าวชื่นชมพระองค์ท่านไว้ว่า

การทรงตั้งคำถามของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการทรงเรียน แสดงให้เห็นว่าทรงเป็นผู้มีความรอบรู้มาก ในบางครั้งทรงมีคำถามที่พระอาจารย์ผู้ถวายพระอักษรคิดไม่ถึงและไม่สามารถถวายคำตอบพระองค์ท่านได้ในทันที ต้องไปค้นคว้าหาความรู้เพื่อจะหาคำตอบมาถวาย คำถามของพระองค์ท่านทำให้ทั้งพระอาจารย์ผู้ถวายพระอักษรและพระสหายร่วมชั้นเรียนได้ความรู้เพิ่มเติมขึ้นเป็นอย่างมาก

สำหรับพระสหายร่วมชั้นเรียน ณ มหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น ต่างก็ประจักษ์แจ้งแก่ใจในพระอัจฉริยภาพ การทรงเรียนของพระองค์ท่านเป็นอย่างดี เช่น วิชาจารึกและอักษรวิจิตรโบราณ โดยมี อาจารย์อัญญา จิตสุทธิญาณ เป็นผู้สอนนั้น พระสหายเล่าว่า

อาจารย์จะให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มกันอ่านจารึกอักษรมอญโบราณ และในช่วงแรกของการเรียนนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงขาดเรียนไปเนื่องจากทรงตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ไปยังพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ในช่วงที่สองของการเรียนวิชาดังกล่าวพระองค์ท่านได้เสด็จฯ มาทรงเรียน และในการเรียนของพระองค์ท่านครั้งแรก พระองค์จะทรงถามพระสหายร่วมกลุ่มตลอดเวลาว่า นี่ตัวอะไร นี่ตัวอะไร บรรดาพระสหายก็ช่วยกันกราบบังคมทูลอย่างตะกุกตะกัก เพราะยังจำตัวอักษรมอญโบราณได้ไม่แม่นยำ แต่ในการเรียนวิชานี้ในครั้งต่อมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงอ่านและทรงเขียนตัวอักษรมอญโบราณในจารึกหลักใหม่ซึ่งไม่ซ้ำกับคราวแรกได้อย่างถูกต้องแม่นยำและคล่องแคล่วมากกว่าใครๆ

นอกจากนี้ยังมีเรื่องเกี่ยวกับการเสด็จฯ มาสอบวิชาจารึกภาษาเขมรเป็นครั้งแรก ซึ่งพระสหายได้เล่าไว้ว่า

วิชาจารึกภาษาเขมรเป็นวิชาที่พวกเรา " กลัว " กันมาก แต่สำหรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เสด็จมาสอบด้วยพระพักตร์ที่เต็มไปด้วยรอยยิ้มพระสรวล พระอิริยาบถแสดงถึงความมั่นพระทัย เท่ากับว่าได้เตรียมพระองค์มาพร้อม ...

ในการทำวิทยานิพนธ์นั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง **จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง** ซึ่งเป็นงานค้นคว้าวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ การอ่านและแปลจารึกภาษาเขมรและภาษาสันสกฤตที่พบที่ปราสาทพนมรุ้งทั้งหมด เพื่อเสนอข้อมูลในทางภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์และศาสนาที่เกี่ยวข้องกับปราสาทพนมรุ้งในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นงานค้นคว้าวิจัยที่ยากมาก เพราะนอกจากจะต้องทรงใช้พระปรีชาสามารถทางด้านภาษาเขมรโบราณและภาษาสันสกฤตในการอ่านและแปลแล้ว ยังต้องทรงใช้ความรู้ในศาสตร์ด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะ ศาสนา และวัฒนธรรมมาช่วยในการวิเคราะห์แปลความจากจารึกด้วย

พระวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้ได้รับการยกย่องชื่นชม จากศาสตราจารย์ ดร. สัตยพรต ศาสตรี ผู้เชี่ยวชาญภาษาสันสกฤต จากมหาวิทยาลัยเดลี ประเทศอินเดีย และศาสตราจารย์ โคลด ชาร์ค ผู้เชี่ยวชาญการอ่านจารึกภาษาตะวันออก จากสถาบันการศึกษาชั้นสูง กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส (Ecole pratique des Hautes Etudes, Paris, France) กล่าวไว้ตรงกันว่า เป็นเรื่องที่ยากมาก แต่ก็ทรงแปลได้ถูกต้องเกือบทั้งหมด นอกจากนี้ศาสตราจารย์ ของ บวสเชอเลียร์ นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสผู้เชี่ยวชาญทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ศิลปะเขมร ได้เขียนจดหมายถวายคำวิจารณ์ผ่านพระอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งสรุปความได้ว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นงานที่ยากและดีมาก เขียนอย่างมีระเบียบและวิธีการวิจัยที่ดี โครงร่างชัดเจนและคล่องจอง การเขียนแต่ละบทเขียนได้ชัดเจนถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัย.....

พระวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงนับเป็นผลงานวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอ่านจารึกภาษาตะวันออกอย่างเด่นชัด พระองค์ทรงสำเร็จการศึกษาและทรงเข้ารับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2522

ด้วยพระอัจฉริยภาพด้านจารึกภาษาตะวันออกเป็นที่ประจักษ์ชัด และหลังจากที่ทรงสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากรแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังทรงนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่เป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติด้วย สภามหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก) ในปีการศึกษา 2526 เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและประกาศพระเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนสืบไป

ทรงเป็นนักศึกษาเก่าดีเด่นที่ชาวศิลปากรขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม

เป็นที่ประจักษ์ชัดโดยทั่วกันว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากรด้วยพระปรีชาสามารถเป็นเลิศ และทรงนำความรู้ที่ได้จากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาและการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งยังทรงเสียสละและอุทิศพระองค์ในการประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ ด้วยทรงมุ่งหวังประโยชน์สุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ โดยมีได้ทรงคำนึงถึงพระองค์เองแม้แต่น้อย นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากรให้ก้าวหน้ามาโดยตลอดอีกด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงเป็นนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ชาวมหาวิทยาลัยศิลปากรน้อมระลึกถึงด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นและขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม มหาวิทยาลัยศิลปากรและสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขออน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติให้ทรงเป็นนักศึกษาเก่าดีเด่นของมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีพ.ศ. 2536 เพื่อเป็นสวัสดิมงคลแก่มหาวิทยาลัย คณาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษาเก่าและนักศึกษาปัจจุบันสืบไป

บรรณานุกรม

- ข่าวสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑, มิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๓๔, ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓๖ พรรษา
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี,สมเด็จพระ, **จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง**, วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา จารึกภาษาตะวันออก, ภาควิชาภาษาตะวันออก, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร,พ.ศ.๒๕๒๑
- ภาษา-จารึก, ฉบับที่ 6, กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๒ (จัดพิมพ์เนื่องในวาระครบ 5 รอบและเกษียณอายุราชการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรศรี วรสระริน)
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ,กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร,๒๕๒๘ (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปี คณะโบราณคดี พ.ศ.๒๕๒๘)
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีกับการอนุรักษ์มรดกไทย,กรุงเทพฯ : ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๓๒ (จัดพิมพ์เนื่องในนิทรรศการพิเศษ การอนุรักษ์มรดกไทย ๑๐ เมษายน ๒๕๓๒)
- สิรินธรเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า, " จารึกปราสาทหินพนมวัน " , **แบบศิลปะในประเทศไทย** : คัดเลือกจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติส่วนภูมิภาค , กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ,๒๕๒๐.(จัดพิมพ์ในโอกาสเปิดนิทรรศการพิเศษ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๐)
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ,คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ, **เทพรัตน ธ เกริกฟ้า ท้าวหล้าสรรเสริญ**, กรุงเทพฯ : ๒๕๔๗ (จัดพิมพ์เผยแพร่เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๔๘ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖)